

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2006

1 Uvod

Poslovno poročilo Teološke fakultete za leto 2006 je pripravljeno v skladu z Zakonom o računovodstvu in s 3. odstavkom 27. člena Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. l. RS št. 115/2002, 21/2003, 134/2003, 126/2004) in 3. odstavkom Navodil o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Ur. l. RS št. 12/2001). Prav tako temelji na finančnem načrtu ter programu dela TEOF za leto 2006, ki sta bila pripravljena po določenih merilih in poslana vodstvu Univerze v Ljubljani.

2 Poslanstvo fakultete. V zgodovinski luči sodi teološki študij med najstarejše oblike organiziranega študija na Slovenskem. Prva oblika javnega in organiziranega študija je bila pri nas teološka šola v Gornjem gradu, ki je delovala že leta 1589. V različnih oblikah in obsegu se je študij nadaljeval ves nadaljnji čas. Teološki študij, ki je bil nekoč namenjen predvsem izobraževanju duhovniških in redovniških kandidatov, danes odgovarja na širše duhovne, verske, kulturne in družbene potrebe. Posebno poslanstvo Teološke fakultete v Ljubljani je zaradi njenega mesta na konfesionalni meji pravoslavne, evangeličanskega in katoliškega sveta. Ekumenska razsežnost je vgrajena v temelje njenega poslanstva. V zadnjih desetletjih je fakulteta glede na nove duhovne potrebe prilagodila pedagoško dejavnost (organizirano v okviru kateder) in jo okrepila z inštituti, ki imajo predvsem raziskovalne in študijske naloge. Študij na Teološki fakulteti nadaljuje poslanstvo, ki ga je uresničeval že od antičnih časov: v dialogu s svetovnimi kulturami in verstvi prepoznava in formulira tiste vrednote, ki zagotavljajo kvalitetno prihodnost družbenega in posameznikovega življenja. Vrednote, ki so zahodni civilizaciji zagotavljale vedno bolj human razvoj, izhajajo prav iz teološke refleksije: osebna, osebno dostojanstvo in nedotakljivost, ideja enakosti, odgovornosti, avtonomije, opravičenja, emancipacije, občestva in individualnosti. V vsem tem se kaže temeljna vloga, ki jo ima teološka misel v razmerju do družbenih in kulturnih vrednot. S svojim raziskovalnim delom, ki obravnava razmerje med krščanstvom, religijo, svetovnimi verstvi in kulturami, etiko, moralno zavestjo, pravičnostjo, človekovimi pravicami, nasiljem, vzgojo in šolstvom, slovensko družbo in njeno zgodovino, različnimi generacijami, družino in drugimi ustanovami, želi Teološka fakulteta dati svoj izviren prispevek. Zaradi svojega nadslovesnega značaja je teološki študij vez z drugimi kulturnimi in družbenimi okolji, ustanovami in posamezniki.

3 Predstavitev Teološke fakultete. Teološka fakulteta v študijskem letu 2006-07 izvaja naslednje dodiplomske študijske programe (v oklepajo so pripisane številke redno in izredno vpisanih študentov): enopredmetni študij Teologija (375),

dvopredmetni študij Teologija, ki ga izvajamo skupaj s Filozofsko fakulteto v Ljubljani ter s Pedagoško fakulteto v Mariboru (162) in visokošolski strokovni program Teologija (224). Na podiplomski stopnji izvajamo naslednje programe: specializacija pastoralne teologije in specializacija zakonske in družinske terapije (skupaj 39 študentov), magisterij teologije in magisterij zakonske in družinske terapije (skupaj 51 študentov) ter doktorat teologije in zakonske in družinske terapije (skupaj 16 študentov). V tem letu nismo izvajali podiplomskega študija religiologije. V tem študijskem letu je na Teološko fakulteto vpisanih 867 študentov (od tega 88 na izrednem študiju). Ob koncu leta 2006 je bilo na fakulteti zaposlenih 42 visokošolskih učiteljev in sodelavcev, 9 raziskovalcev in 14 zaposlenih na spremljajočih delovnih mestih; skupaj 65 zaposlenih. Poleg pedagoškega dela pri izvajanju prej naštetih programov je v okviru fakultete potekalo raziskovalno delo. To je bilo organizirano v okviru dveh programskih skupin in petih projektov (od teh je bil eden zaključen sredi leta 2006). Sedež Teološke fakultete se nahaja na Poljanski cesti 4 v Ljubljani, to je v poslopju zavoda 'Collegium Aloysianum' in po letu 1970 dograjenih poslopih; ta poslopja so last Nadškofije Ljubljana. Pedagoško delo izvajamo še na Enoti fakultete v Mariboru, Slovenska ulica 17, to je v prostorih zavoda 'Andreanum', ki je last Nadškofije Maribor.

4.1 Pravne podlage delovanja. Področje TEOF kot posrednega uporabnika proračuna je določeno z Nacionalnim programom visokega šolstva RS, ki ga je sprejel Državni zbor (27. 11. 1997), v katerem je za področje teologije navedeno, da študij teologije (enopredmetni) traja 10 semestrov, dvopredmetni 8 semestrov in visokošolski strokovni program Teologija 6 semestrov. Sicer pa je teološko področje vključeno v širše območje humanističnih ved. Delo in poslovanje je potekalo v skladu s Statutom Univerze v Ljubljani po dejavnostih, ki so navedene k Prilogi k statutu UL. Prav tako smo se ravnali po Pravilih Teološke fakultete, ki so temeljni akt te ustanove, Pravilniku o računovodstvu UL in Računovodskih pravil TEOF, sprejetih 8. aprila 2002.

4.2 Dolgoročni cilji na pedagoškem področju TEOF izhajajo iz potrjenih in izvajanih dodiplomskih in podiplomskih študijskih programov. Znanstveno-raziskovalni cilji pa izhajajo iz zasnove dveh programskih skupin in petih projektov. Cilji slonijo na Nacionalnem programu visokega šolstva, za teološki študij pa to pomeni razširitev in poglobitev znanja o človekovem položaju v svetu in njegova utemeljitev na krščansko-humanističnem izročilu, ki je lasten evropski kulturni dediščini. Raziskovanje vključuje iskanje odgovorov na človekova bivanjska vprašanja in področje njegove presežnosti (prim. Dodiplomski študijski program Teologija). Raziskovanje vključuje tudi področje religiologije ter zakonske in družinske terapije. O živosti področja religiologije pričajo tovrstni programi na številnih univerzah v Evropi in v Združenih državah Amerike, znanstvene in strokovne religiološke revije in zlasti mednarodna znanstvena in strokovna srečanja, ki spodbujajo ekumenski in medverski dialog (prim. Predlog podiplomskega in magistrskega in doktorskega študijskega programa Religiologija). Na evropski ravni so bili razpisani posebni projekti, ki obravnavajo revitalizacijo religijskega pojava. Veliko zanimanje za obravnavo vprašanj s področja zakonske in družinske terapije kažejo mednarodna srečanja na to temo in obilna literatura. Nadaljnji cilji so: spodbujati raziskovanje in znanstveno-teoretično delo na področju globinsko relacijske psihologije, teorije

partnerskih in družinskih odnosov in teorije medgeneracijskih razmerij; posredno to spodbuja raziskovanje v polju psihoterapije in psihopatologije in s tem njuno preverljivost ter učinkovitost (prim. Podiplomski magistrski in doktorski študijski program Zakonska in družinska terapija).

4.3 Kot kratkoročne cilje fakultete za leto 2006 smo navedli predvsem delo v pripravi prenove programov po bolonjskih načelih. V ta namen smo zbirali programe teoloških fakultet v srednjeevropskem prostoru, ki so programe že prenovile. Pri tem je šlo predvsem za enovite magistrske študije, za katere so se odločile omenjene fakultete. V tem kontekstu smo pridobili prenovljene programe iz Zagreba, Avstrije in Italije. Prenovljeni program je pripravljen za nadaljnje postopke. Hkrati so potekala dogovarjanja in usklajevanja s fakultetami, s katerimi izvajamo dvopredmetni program Teologija, to je s Filozofsko fakulteto v Ljubljani ter s Pedagoško fakulteto v Mariboru (po ustanovitvi Filozofske in Matematično-naravoslovne fakultete v Mariboru pa z novima fakultetama). Posamezne katedre so pripravile predloge prenovljenih predmetov, njihovo kreditno ovrednotenje. Do konca koledarskega leta 2006 je bil v večini pripravljen tudi že dvopredmetni program Teologija. Posebno okoliščino pri tem predstavlja dejstvo, da Ministrstvo za šolstvo in šport še ni postavilo meril za usposabljanje pedagoških delavcev; tudi zaradi tega, sodimo, zamuja prenova pedagoških programov po bolonjskih načelih. Prvikrat smo začeli izvajati tretji letnik Visokošolskega strokovnega programa Teologija, s čimer je program realiziran v vseh letnikih.

5.1 Izobraževalna dejavnost. Pri številu študijskih programov, tako dodiplomskih kot podiplomskih, ki so se izvajali na TEOF, v letu 2006 ni prišlo do odstopanj. Načrt vpisa v študijsko leto 2006-07 je predvideval, da na eno- in dvopredmetni univerzitetni program Teologija nismo vpisovali izrednih študentov. Na razpisanih 120 mest (85 v Ljubljani, 35 v Mariboru) za enopredmetni študij teologije, smo vpisali 117 študentov (96 v Ljubljani, 21 v Mariboru). Za dvopredmetni študij teologije je bilo razpisanih 70 mest (po 35 v Ljubljani in v Mariboru), vpisali smo 62 študentov (42 v Ljubljani, 20 v Mariboru). Za visokošolski strokovni program Teologija je bilo razpisanih 60 mest za redni študij (40 v Ljubljani, 20 v Mariboru) in 30 mest za izredni študij (20 v Ljubljani, 10 v Mariboru). Vpisalo se je 72 za redni študij (52 v Ljubljani, 20 v Mariboru), 30 za izredni študij (21 v Ljubljani, 9 v Mariboru). Na dodiplomskem študiju je bilo glede prehodnosti v študijskem letu 2005-06 doseženo naslednje stanje: pri vseh programih je bila prehodnost glede na prvi vpis 58,51 %, glede na ponovni vpis pa 68,18 %. Ker smo v študijskem letu 2006-07 šele prvič vpisali zadnji (tretji) letnik visokošolskega strokovnega programa, zato še ne moremo posredovati podatkov o času trajanja študija. V ta program je bila v študijskem letu 2005-06 vpisana šele tretja generacija študentov; prvi diplomanti naj bi bili v letu 2007. Ker v letu 2006 še ni bilo diplomantov, je bil predstavljen kot nov študijski program. Glede trajanja študija na univerzitetnem programu pa lahko ugotovimo, da je prišlo do izboljšanja. Povprečen čas trajanja študija na univerzitetnem programu znaša 7 let, za strokovni program to še ni mogoče ugotoviti, ker ga še nismo izvajali v celoti. Na podiplomskih študijskih programih je bila dosežena naslednja prehodnost iz prvega v drugi letnik magistrskega študija: za področje teologije je bila 46,15 %, za področje zakonske in družinske terapije pa 94,12 %.

Pod pričakovanji je bilo število diplomantov na podiplomskih programih, saj je specialistični študij končalo 21 študentov (namesto načrtovanih 29), magistrski študij 4 študentje (namesto 10 načrtovanih) in doktorski študij 5 študentov (od 9, ki bi glede na čas študija morali dokončati študij). Sodimo, da je za premajhno število diplomantov podiplomskega študija vzrok iskati v premalo organiziranem individualnem delu oz. da se pobuda pričakuje predvsem s strani študentov, niso pa temeljne spodbude s strani mentorjev. Študijska srečanja visokošolskih učiteljev zadnjih dveh let so pokazala kot primerno obliko uvajanje sistema »privatissimum«, ki so ga že začeli izvajati posamezni mentorji (po zgledu iz okolij, kjer so posamezni profesorji opravljali svojo specializacijo).

5.2 Raziskovalna dejavnost. Poleg pedagoškega pomeni raziskovalno delo bistveni del poslanstva, ki ga ima fakulteta. Njeno delovanje na tem področju je usklajeno s pravili, ki jih za raziskovalno področje zagotavlja Agencija za raziskovalno-razvojno delo (ARRS) pri Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Potekalo je v okviru **dveh programov in petih projektov**. Dve programske skupini sta: *Etično-religiozni temelji in perspektive družbe ter religiologija v kontekstu sodobne edukacije* (vodja programske skupine je prof. dr. Janez Juhant) in *Zgodovina oblik v judovsko-krščanskih virih in tradiciji* (vodja programske skupine je akad. prof. ddr. Jože Krašovec). Programske skupini sta oblikovani za obdobje 2004-08. V letu 2006 je potekalo pet projektov: *Trinitarizacija medčloveških odnosov in družbe* (vodja prof. dr. Ciril Sorč), *Leksikon krščanske etike* (vodja prof. dr. Janez I. Štuhec), *Analiza slovenskih pokoncilskih obrednikov in priprava novih* (vodja prof. dr. Slavko Krajnc), podoktorski projekt *Travma v družini, medgeneracijski prenos in religioznost* (vodja prof. dr. Christian Gostečnik) in *Kakovostna šola prihodnosti* (vodja prof. dr. Janez I. Štuhec). Projekt *Kakovostna šola prihodnosti*, ki ga je finančno podprla Evropska unija, je bil zaključen julija 2006. Poročilo o projektu je bilo objavljeno. Drugi štirje projekti bodo zaključeni v letu 2007. Čeprav je očitna preobremenjenost učiteljev s pedagoškim delom, vsi visokošolski učitelji čutijo, da je raziskovalno delo bistveni del njihovega znanstvenega in strokovnega poslanstva. Z večino razpoložljivih ur so bili zaposleni trije raziskovalci, šest jih je imelo status mladega raziskovalca.

Visokošolski učitelji in raziskovalci so sodelovali v pripravi in izvedbi **znanstvenih srečanj in sestankov**: Filozofija in izzivi slovenske družbe (Ljubljana, november 2006), 15. dani Frane Petrića (Cres, september 2006), Europe, World and Humanity in the 21st Century (Ljubljana, november 2006), Das Fremde und Selbst (Wien, september 2006), »Emmanuel Levinas et la pensee religieuse (Toulouse, april 2006). Fakulteta je pripravila simpozij o filozofu dr. Francu Kovačiču (december 2006) ter mednarodni simpozij Ethical Implications of the Relation between Faith and Sciences (Celje, november 2006).

Glede uvrstitve naših **znanstvenih publikacij** v mednarodne baze podatkov smo se zavzeli za navezavo stikov z odgovornimi v teh bazah in za izmenjavo izkušenj s tega področja s profesorji iz Gradca in Zagreba. Poleg tega, da je v mednarodni bazi periodičnih publikacij že revija *Acta ecclesiastica Sloveniae*, smo v mednarodno bazo Religious and Theological Abstracts uspeli uvrstiti še osrednjo teološko revijo *Bogoslovni vestnik*. Začeli smo še postopek za uvrstitev periodične publikacij *Simpoziji v Rimu*, vendar glede tega še ni bila sprejeta dokončna odločitev.

5.4 Na področju **mednarodnega sodelovanja** smo kratkoročne cilje deloma dosegli pri izmenjavi študentov; v tujino sta odšla 2 študenta, 1 študent je prišel iz tujine k nam. V tujini sta gostovala 2 naša profesorja, s posameznimi nastopi so predavali 4. Pri nas sta gostovala 2 profesorja iz tujine, predavanja je imelo 6 tujih profesorjev. Sklenjena sta bila dva nova dogovora za mednarodno sodelovanje oz. izmenjavo študentov in predavateljev, s Toulousom (Katoliška fakulteta) in z Dublinom (Milltown Institute). Visokošolski učitelji so julija 2006 sodelovali na mednarodnem srečanju teoloških fakultet v Gradcu, kjer so predstavniki teoloških izobraževalnih ustanov iz 24 držav izmenjali svoje izkušnje glede uvajanja po bolonjskih načelih prenovljenih programov ter spregovorili o izmenjavanju periodičnih publikacij.

5.5 Knjižnična dejavnost. V letu 2006 so bile povečane skladiščne zmogljivosti za knjižnico na Enoti v Mariboru. V drugi polovici leta 2006 so potekale priprave in nato dela za pripravo novih prostorov čitalnice, uprave in deloma skladišč knjižnice na sedežu fakultete v Ljubljani. Dela so bila v celoti zaključena v začetku leta 2007. Med najpomembnejša opravila knjižničarjev je sodila skrb za nabavo gradiva, delo z uporabniki, posredovanje informacij uporabnikom, vnašanje v sistem COBISS in sodelovanje z drugimi knjižnicami. S pomočjo razpisov ARRS smo pridobivali sredstva za nakup tuje literature. Nova čitalnica je bila opremljena z dodatnimi računalniki; tako lahko sedaj študentje uporabljajo 14 (namesto kot prej 4) računalnikov, poleg posebnega računalnika za knjižnične informacije. S tem je bil odpravljen problem zastarele računalniške opreme, na katerega smo opozarjali v predhodnem poročilu. Statistika o uporabnikih knjižnice kaže na porast v primeri s tem, kar smo predvideli v programu dela za leto 2006. V obe knjižnici je bilo včlanjenih 1893 študentov, 68 visokošolskih učiteljev in 252 drugih uporabnikov (številke presegajo načrt za leto 2006, ki je predvideval 1300 uporabnikov). Zabeleženih je bilo prek 50.000 obiskov. Na novo je bilo obdelanih prek 1970 knjižnih enot (od predvidenih 2130), a je bilo opravljenih še 1415 drugih bibliografskih zapisov. Obe knjižnici sta prejemale 780 periodičnih publikacij. Posebna obogatitev knjižnice v Mariboru je bil prejem knjižnice rajnega prof. dr. Vekoslava Grmiča. V tem letu je knjižnica Enote v Mariboru pripravila več razstav, med drugim ob 10-letnici smrti akad. prof. dr. Antona Trstenjaka.

5.12 Investicije in investicijsko vzdrževanje. Glede nakupa nove opreme smo sledili napovedi programa. Ker je knjižnica pridobila nove prostore za čitalnico, upravne prostore in skladišča, so bila opravljena večja investicijska dela. Kupljena je bila nova oprema, pedagoška in raziskovalna. Dosedanji prostori knjižnice, ki so bili za čitalnico in upravni del, so postali knjižnična skladišča. Ob sodelovanju lastnika prostorov (Nadškofija Ljubljana) so bila predvidena sredstva uporabljena za gradbena in instalacijska dela, za notranjo opremo in za pridobitev projektne dokumentacije. Dodatni razlog za posodobljenje knjižnice in nakup nove opreme je svetovni biblični kongres, ki bo julija 2007 potekal v organizaciji Teološke fakultete in Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Za srečanje posameznih skupin, predavanja in zborovanja bodo udeleženci uporabljali tudi prostore Teološke fakultete. Nekatere stroške za investicijsko vzdrževanje objektov je kril lastnik objekta, to je Nadškofija Ljubljana. Uporabljena so bila večja sredstva, kot je bilo napovedano v programu, ker je bil projektantski predračun pomanjkljiv, ker so strokovne službe zahtevale dodatne

posege na področju statičnih in požarnovarstvenih ukrepov. Nekoliko večje stroške je prinesla kvalitetnejša oprema, ki smo jo vgradili po posvetovanju s strokovnimi službami (npr. varnostni sistem).

5.13 Kadrovska politika. S študijskim letom 2006-07 je fakulteta začela izvajati še tretji (zadnji) letnik visokošolskega strokovnega programa Teologija. Program obsega 1875 ur na vsaki smeri, obsega dve smeri in ga izvajamo v Ljubljani ter v Mariboru. Nujno je bilo zaposliti vsaj 3 nove pedagoške delavce (dva asistenta in enega visokošolskega učitelja), kajti pomanjkanje učiteljev smo čutili že pri izvajanju prvih dveh letnikov. Zaradi razširjenega dela knjižnice in novih pogojev dela smo zaposlili delavca s peto stopnjo izobrazbe v sprejemni pisarni knjižnice. Stanje ob koncu leta 2006 je bilo takšno, kot je bilo predvideno v programu. Vseh visokošolskih učiteljev in sodelavcev je bilo zaposlenih 54, registriranih raziskovalcev 52, od tega mladih raziskovalcev s statusom 6. Glede na nazive in volitve v nazive: v letu 2006 je 8 docentom in 2 asistentoma potekla izvolitev v naziv. V letu 2006 je bilo izvoljenih v naziv: rednega profesorja 1, izrednega profesorja 1, docenta (vključene so tudi reelekcije) 10. Pri izvajanju programov so bili vključeni tudi pogodbeni sodelavci; njihovo število je znašalo: 10 visokošolskih učiteljev, 5 visokošolskih sodelavcev in 3 zaposleni na spremljajočih delovnih mestih. Po prvotnem programu bi se moralo v naziv docenta habilitirati več asistentov, vendar je prišlo v postopku habilitacij do zapletov. Namesto višjega predavatelja smo zaposlili asistenta. En asistent s VII. stopnjo je bil zaposlen na novo. Na spremljajočih delovnih mestih je prišlo do manjšega odstopanja, ker je polovično zaposlen višji strokovni delavec bil zaposlen na mesto vodje referata; to je mesto je že pred enim letom sprostila delavka, ki se je upokojila. Namesto načrtovanih dveh novih zaposlitev s V. stopnjo izobrazbe, smo realizirali le eno. Glede izobraževanja zaposlenih na spremljevalnih delovnih mestih, ki so se izobraževali oz. izpopolnjevali v letu 2006, ni prišlo do večjih odstopanj.

Ljubljana, 23. februar 2007.

izr. prof. dr. Bogdan Kolar, dekan